

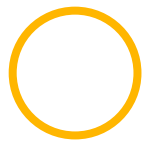
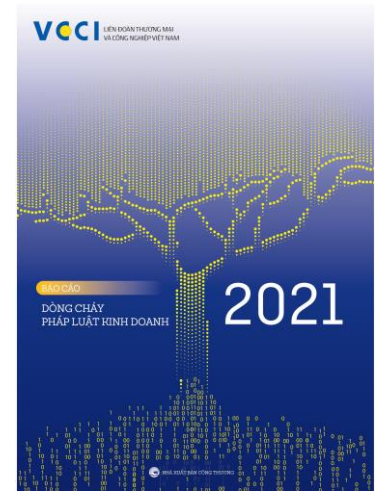
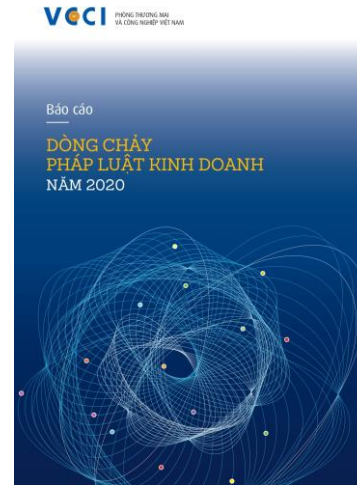
LIÊN ĐOÀN THƯƠNG MẠI
VÀ CÔNG NGHIỆP VIỆT NAM

HỘI THẢO

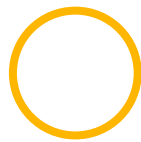
DÒNG CHẢY
PHÁP LUẬT KINH DOANH VIỆT NAM
2021

Hà Nội, ngày 29 tháng 3 năm 2022

BÁO CÁO “DÒNG CHẢY PHÁP LUẬT KINH DOANH” QUA CÁC NĂM

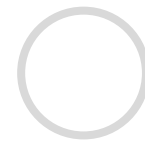
2018

2019

2020

2021

NỘI DUNG CHÍNH

Điểm lại pháp luật

Chất lượng của thông tư, công văn

Không gian thử nghiệm pháp lý Sandbox

Đánh giá phản hồi của cơ quan soạn thảo

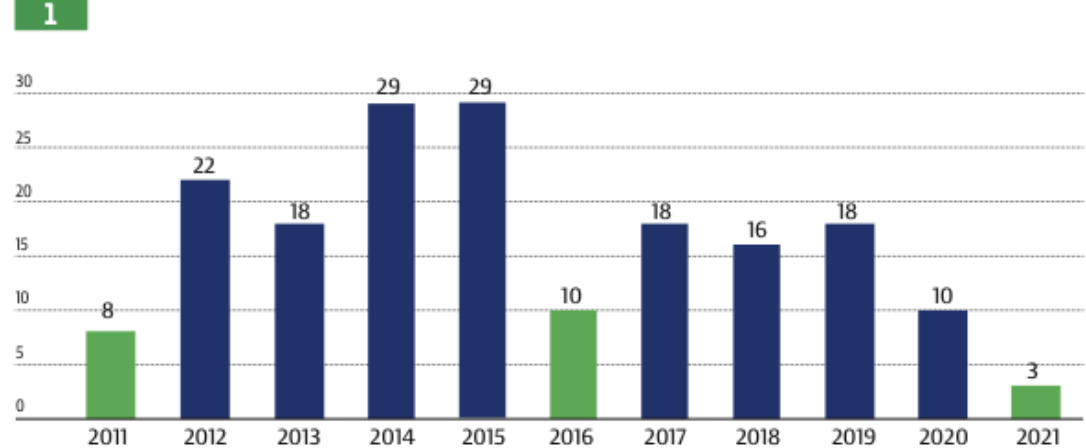
CHƯƠNG I

ĐIỂM LẠI PHÁP LUẬT

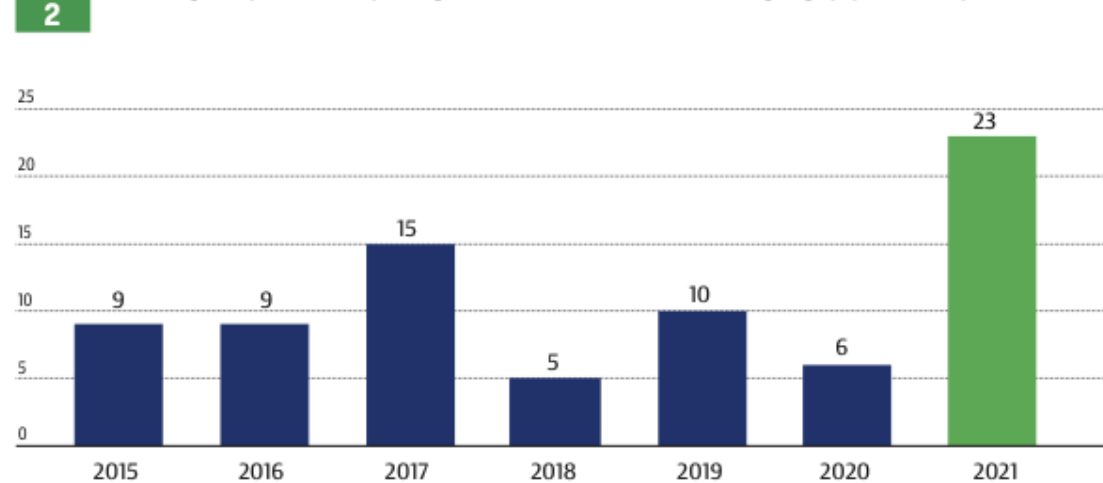
BỐI CẢNH

- Năm đầu tiên của nhiệm kỳ Quốc hội khoá mới
- Dịch Covid-19
- Hoạt động xây dựng luật đang trong giai đoạn “chuyển tiếp”

Hình 1 Số lượng luật được ban hành trong giai đoạn 2011-2021

Hình 2 Số lượng luật/đề xuất xây dựng luật mà VCCI nhận được đề nghị góp ý lần đầu qua các năm

CHÍNH SÁCH LIÊN QUAN ĐẾN COVID-19 – HỖ TRỢ KỊP THỜI, CHUYỂN DỊCH PHƯƠNG THỨC QUẢN LÝ PHÙ HỢP

Khai thông các “điểm nghẽn”, tạo thuận lợi cho hoạt động kinh doanh

Điểm nghẽn

- Đứt gãy chuỗi cung ứng hàng hóa, nguyên vật liệu, nguồn lao động;
- Phát sinh chi phí lớn cho doanh nghiệp
- Phát sinh thủ tục hành chính, giấy phép con
- Hàng hóa ùn tắc tại một số cảng biển lớn

- ✓ Nghị quyết số 128/NQ-CP đã chuyển dịch trọng tâm điểm phòng dịch sang “**thích ứng an toàn, linh hoạt, kiểm soát hiệu quả dịch COVID-19**”: tháo gỡ các “điểm nghẽn” trên.
- ✓ **Hiệu quả:** tháng 11, kinh tế Việt Nam bắt đầu tăng trưởng trở lại ở nhiều ngành

CHÍNH SÁCH LIÊN QUAN ĐẾN COVID-19 – HỖ TRỢ KỊP THỜI, CHUYỂN DỊCH PHƯƠNG THỨC QUẢN LÝ PHÙ HỢP

Hỗ trợ tài chính cho các đối tượng chịu ảnh hưởng

- ❖ **Miễn, giảm thuế:** Nghị quyết số 406/NQ-UBTVQH15 của UBTVQH và Nghị định 92/2021/NĐ-CP đưa ra các giải pháp hỗ trợ, miễn giảm thuế cho một số đối tượng chịu thiệt hại
- Dịch bệnh tác động sâu rộng đến các ngành kinh tế, doanh nghiệp cần những gói hỗ trợ dài hạn hơn

CÁC VẤN ĐỀ PHÁP LÝ ĐẶT RA TRONG THỜI KỲ DỊCH BỆNH COVID-19

Pháp luật về phòng chống bệnh truyền nhiễm không dự liệu cho tình huống hiện tại

Nhiều quy định tại Luật Phòng, chống bệnh truyền nhiễm 2007 chưa dự liệu, chưa hợp lý, thiếu rõ ràng vì vậy khó áp dụng.

CÁC VẤN ĐỀ PHÁP LÝ ĐẶT RA TRONG THỜI KỲ DỊCH BỆNH COVID-19

Từ hoạt động kinh doanh trong thời kỳ dịch bệnh – cần nhìn lại một số quy định

Thiếu quy định

- Pháp luật chưa có quy định bán thuốc trực tuyến
- Pháp luật chưa quy định cho hình thức khám bệnh từ xa
- Pháp luật chưa quy định giải quyết cho trường hợp người lao động làm việc ở nhà

Quy định chưa phù hợp

- Giờ làm thêm trong doanh nghiệp
- Gia hạn đối với giấy chứng nhận lưu hành đối với thuốc, nguyên liệu làm thuốc
- Các yêu cầu về hình thức tài liệu trong hồ sơ xin cấp phép

CÁC VẤN ĐỀ PHÁP LÝ ĐẶT RA TRONG THỜI KỲ DỊCH BỆNH COVID-19

Chính sách phòng chống dịch – liệu có đang có “phép vua thua lệ làng”

- Khi hoạt động kinh tế của cả nước đang chuyển sang trạng thái “**bình thường mới**” thì vẫn có tình trạng địa phương đặt ra các rào cản đối với việc đi lại.
- Đang có tình trạng “**phép vua thua lệ làng**”. Điều này đã ảnh hưởng đáng kể đến hoạt động phục hồi sản xuất, kinh doanh của doanh nghiệp.

CẮT GIẢM CHI PHÍ TUÂN THỦ - BẮN KHOẢN VỀ TÍNH THỰC CHẤT

- **Bối cảnh: Nghị quyết 68/NQ-CP năm 2020 của Chính phủ**
- **Minh bạch trong xây dựng:** về việc lấy ý kiến doanh nghiệp đối với các phương án (7 Bộ lấy ý kiến, thời hạn ngắn, không có Bộ nào đề nghị tổ chức Hội thảo)
- **Những đề xuất trong phương án có thể giảm chi phí tuân thủ: chưa đột phá**
 - ✓ Bãi bỏ các ĐKKD không còn áp dụng trên thực tế
 - ✓ Phương án bãi bỏ thủ tục hành chính nhưng khi soạn thảo văn bản lại giữ nguyên
 - ✓ Cách tính chi phí tuân thủ liệu có chính xác
 - ✓ Các đề xuất trong Phương án không nhất quán: điều kiện cùng tính chất, ở ngành này thì bỏ ở ngành khác thì không

CẮT GIẢM CHI PHÍ TUÂN THỦ - BẮN KHOẢN VỀ TÍNH THỰC CHẤT

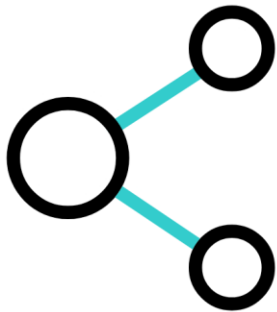
Những kỳ vọng của doanh nghiệp

- Bãi bỏ, sửa đổi các ngành nghề đầu tư kinh doanh có điều kiện trong Luật Đầu tư 2020
- Bãi bỏ nhiều hơn nữa các quy định đang gây vướng cho DN

Ví dụ: Quy định yêu cầu lắp camera trên xe ô tô vận tải hành khách từ 09 chỗ trở lên, xe container, xe đầu kéo

CÁC QUY ĐỊNH GIA TĂNG CHI PHÍ TUÂN THỦ CHO DOANH NGHIỆP

- Dự thảo Nghị định về kinh doanh vận tải nội bộ đặt ra các yêu cầu xe ô tô vận tải nội bộ phải lắp thiết bị giám sát hành trình theo lộ trình; doanh nghiệp phải có giấy phép hoạt động vận tải nội bộ khi sử dụng một số loại ô tô vận tải nội bộ nhất định
- Thông tư số 60/2021/TT-BTC hướng dẫn quy định về thẩm định giá đưa ra yêu cầu doanh nghiệp thẩm định giá phải tự xây dựng hệ thống cơ sở dữ liệu và kết nối

XU HƯỚNG “THÁO GỠ” ĐI CÙNG HƯỚNG “THẮT CHẶT” TRONG CƠ CHẾ QUẢN LÝ Ở MỘT SỐ NGÀNH, LĨNH VỰC

Tháo gỡ: các chính sách quản lý trong ngành in

Thắt chặt:

- **Về kinh doanh xuất khẩu gạo:** quay trở lại điều kiện về diện tích tối thiểu của kho chuyên dùng, công suất tối thiểu của cơ sở xay xát hoặc chế biến thóc gạo
- **Về kinh doanh dịch vụ thẩm định giá:** đề xuất xây dựng Luật Giá đề xuất sửa đổi theo hướng nâng cao hơn điều kiện kinh doanh đối với doanh nghiệp thẩm định giá

SỬ DỤNG CÔNG CỤ QUẢN LÝ CỦA PHÁP LUẬT CẠNH TRANH ĐỐI VỚI VẤN ĐỀ NỔI CỘM CỦA THỊ TRƯỜNG CÒN “KHÁ MỜ NHẠT”

Giá cước vận tải biển

Giá dịch vụ thẩm định giá

CHƯƠNG II

CHẤT LƯỢNG CỦA THÔNG TƯ, CÔNG VĂN

THÔNG TƯ – CÒN NHIỀU ĐIỂM VƯỚNG

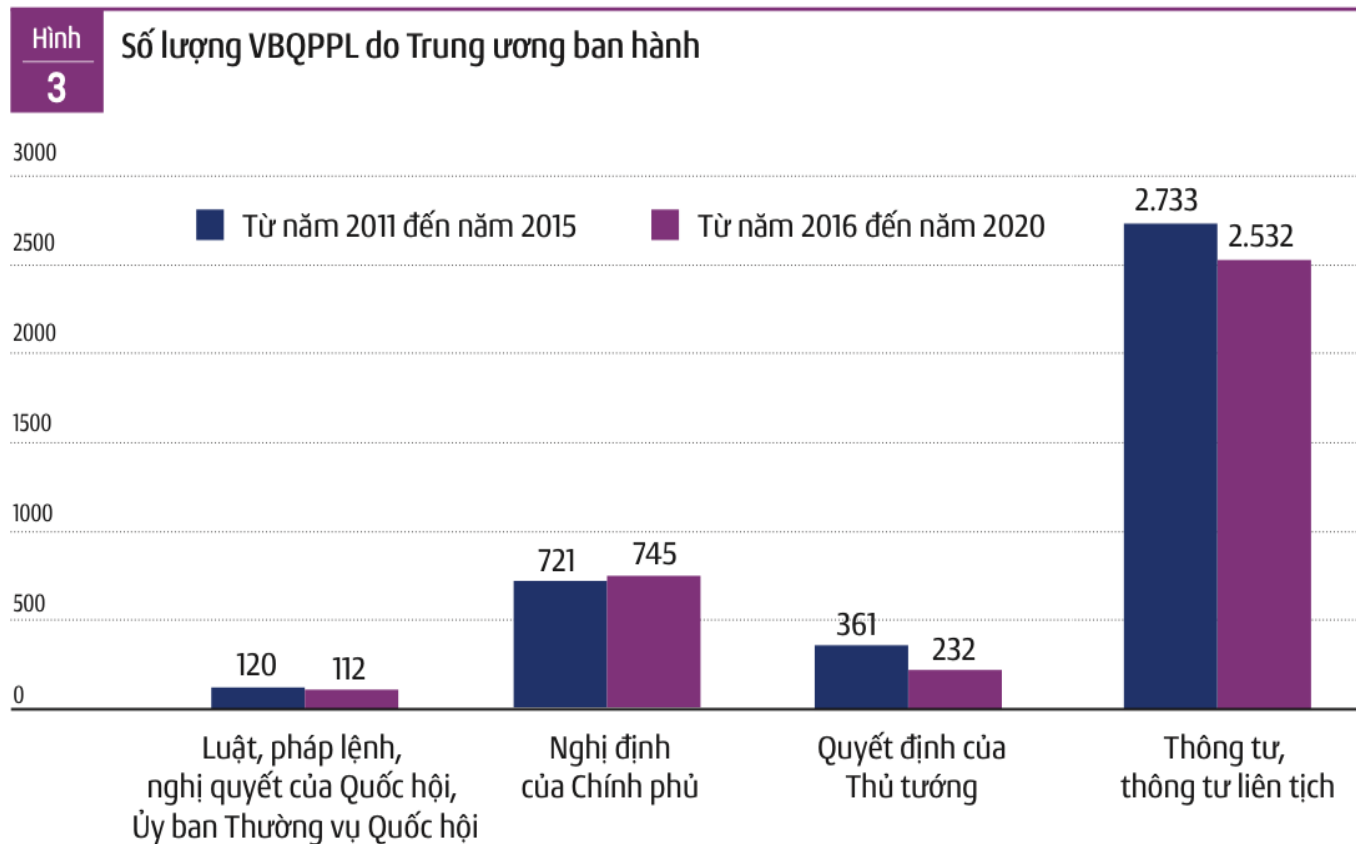
Nhận diện thông tư

- Quy trình ban hành ít minh bạch
- Hạn chế trong quy định tại thông tư:
 - ✓ Thông tư không được ban hành ĐKKD
 - ✓ Thông tư không được ban hành thủ tục hành chính trừ trường hợp được ủy quyền trong luật

Nhận diện thông tư

- Số lượng lớn

THÔNG TƯ – CÒN NHIỀU ĐIỂM VƯỚNG

Những vấn đề “nổi cộm” của thông tư

- Vấn quy định về điều kiện kinh doanh
- Có còn tình trạng làm dụng ban hành thông tư?
- Chất lượng của thông tư: “điểm sáng” và ”điểm vướng” đan xen
- Thông tư ban hành sau thời điểm phát sinh hiệu lực của nghị định, luật

Nguyên nhân

- Quy trình xây dựng, ban hành chưa thực sự minh bạch
- Đánh giá tác động chưa tương xứng

Kiến nghị

- Cần kiểm soát việc ban hành ĐKKD, TTHC ở thông tư
- Cải thiện quy trình tiếp nhận, xử lý vướng mắc từ thông tư

THỰC TRẠNG SỬ DỤNG CÔNG VĂN TRONG ÁP DỤNG PHÁP LUẬT

- Công văn chứa đựng các quy phạm pháp luật
- Công văn áp dụng pháp luật – còn nhiều điều đáng bàn
 - ✓ Chưa thống nhất giữa các cơ quan nhà nước
 - ✓ Liệu có đủ độ tin cậy?
 - ✓ Chất lượng chưa đáp ứng được nhu cầu
- **Kiến nghị:**
 - ✓ Cần có cơ chế kiểm soát tốt hơn đối với những nội dung của công văn để ngăn chặn tuyệt đối tình trạng công văn ban hành các quy định pháp luật.
 - ✓ Cần có cơ chế để tăng tính trách nhiệm của các cơ quan nhà nước trong xử lý và trả lời vướng mắc doanh nghiệp.
 - ✓ Cần công khai các công văn trả lời doanh nghiệp của các cơ quan quản lý nhà nước trên cổng thông tin điện tử của các cơ quan này.

CHƯƠNG III

KHÔNG GIAN THỬ NGHIỆM PHÁP LÝ SANDBOX

CƠ CHẾ THÍ ĐIỂM – “SANDBOX THỜI KỲ ĐẦU”

- Đề án 24 thí điểm xe hơi công nghệ
- Quyết định 316 thí điểm Mobile Money

- **Tiếp cận có một số điểm giống sandbox**
- ✓ Mục đích: tháo gỡ khó khăn quy định pháp luật
- ✓ Giới hạn hoạt động thí điểm
- ✓ Giám sát chặt chẽ của cơ quan nhà nước
- ✓ Cơ chế tổng kết thí điểm

- **Hạn chế:**
- ✓ Số lượng cơ chế thí điểm hạn chế: 2 cơ chế trong giai đoạn 2016 -2021
- ✓ Cơ chế ban hành không rõ ràng
- ✓ Cơ chế thí điểm không thực sự “miễn trừ” quy định

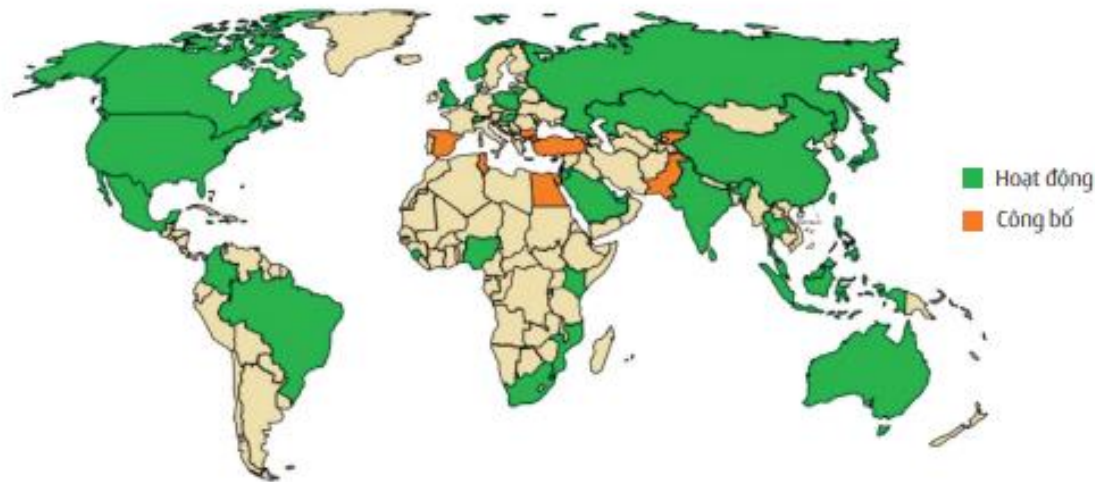
➤ **Cần xây dựng cơ chế Sandbox theo đúng nghĩa**

BAO GIỜ CÓ SANDBOX?

- Việt Nam chưa có bất kỳ cơ chế thử nghiệm sandbox nào được ban hành
- Việt Nam cũng chậm hơn so với các nước khác

Hình
9

Các nước thông báo hoặc thiết lập Sandbox cho Fintech

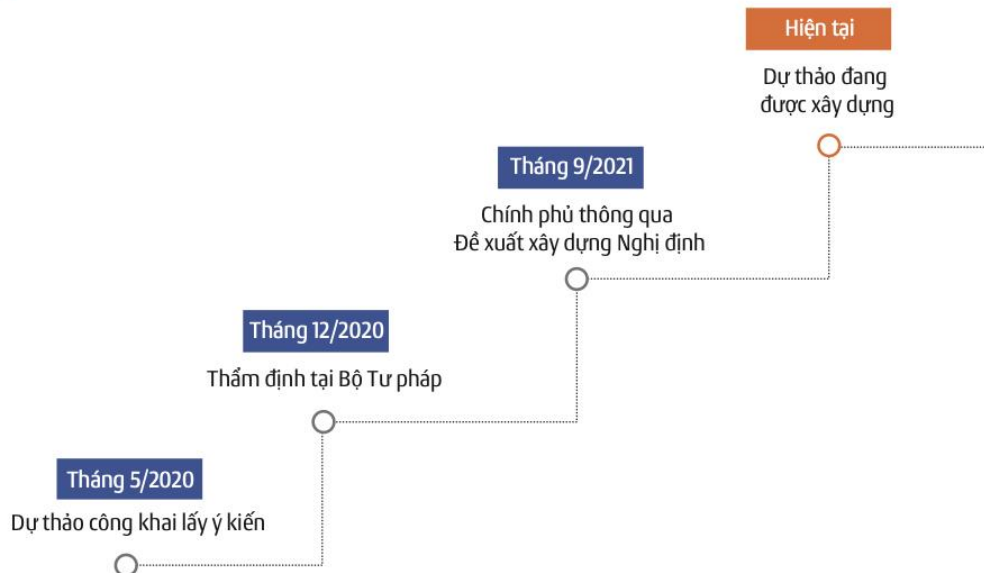

BAO GIỜ CÓ SANDBOX?

- Cho đến thời điểm hiện tại, Việt Nam chưa có bất kỳ cơ chế thử nghiệm (theo đúng nghĩa) được ban hành
- Việc ban hành cơ chế thử nghiệm ở Việt Nam dường như cũng “chậm” hơn so với các nước khác.

Hình
8

Các mốc thời gian soạn thảo Nghị định về Sandbox cho Fintech

LOẠI VĂN BẢN PHÁP LUẬT BAN HÀNH SANDBOX

- **Nhiều loại văn bản pháp luật được sử dụng (Luật, ND hay QĐ của TTCP?)**

Có quy định về sandbox:

- Đề xuất Luật Công nghiệp công nghệ số
- Dự thảo Luật Kinh doanh bảo hiểm

Không có quy định về sandbox:

- Luật Giao thông đường bộ;
- Đề xuất Luật Kinh doanh bất động sản, Luật Nhà ở

ĐƠN NGÀNH HAY ĐA NGÀNH? – THẨM QUYỀN QUẢN LÝ

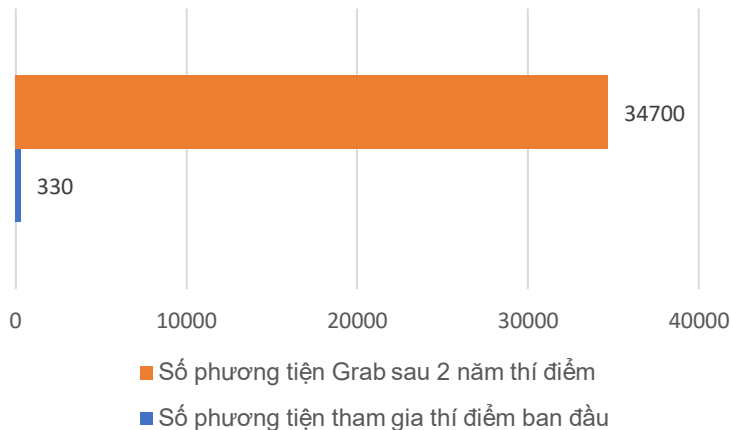
- Sandbox cho fintech: chỉ cho lĩnh vực ngân hàng hay nên áp dụng liên ngành tài chính – ngân hàng?
- Sandbox cho mọi lĩnh vực?
- Nếu đa ngành, cơ quan nào sẽ chịu trách nhiệm cấp phép và quản lý?

QUY MÔ THỬ NGHIỆM – GÓC ĐỘ CẠNH TRANH

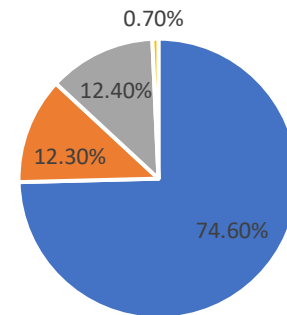
Không thời gian thử nghiệm – trường hợp Grab:

Tham gia vào cơ chế thử nghiệm cũng là cơ hội để doanh nghiệp tiếp cận và giao
dịch thị trường -> tạo ưu thế thị trường cho một vài doanh nghiệp

Sự thay đổi về phương tiện Grab sau 2 năm thí điểm

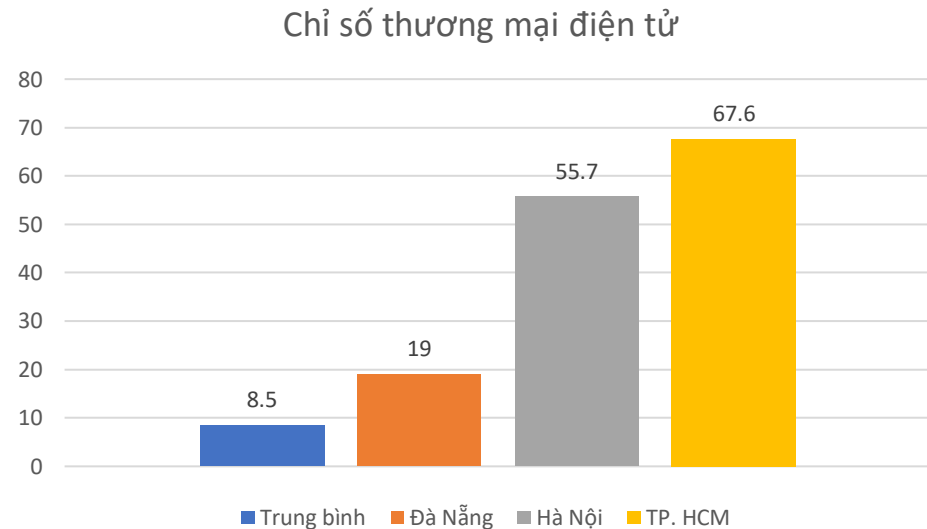
Thị phần gọi xe công nghệ nửa đầu năm 2020

QUY MÔ THỬ NGHIỆM – GÓC ĐỘ CẠNH TRANH

Không thời gian thử nghiệm – trường hợp Grab:

Thị trường kinh tế số tại Việt Nam: không đồng đều và tập trung cao vào hai thành phố lớn

Số lượng tham gia thử nghiệm

- Các cơ chế sandbox thường giới hạn số lượng doanh nghiệp tham gia
- “Loser” or “Winner” by fate?
- Tính minh bạch, rõ ràng trong quy định cấp phép

SAU THỬ NGHIỆM SẼ LÀ GÌ?

- Dừng thử nghiệm
- Gia hạn thử nghiệm (tạm dừng hay tiếp tục? Mở rộng quy mô hay không?...)
- Hoàn thành thử nghiệm, ban hành quy định thể chế hoá:
 - Vướng quy trình làm xây dựng VBPL lâu
 - Vướng văn bản pháp luật cấp cao hơn.
 - Phức tạp trong xử lý các xung đột: (NĐ 10/2020 mất 4 năm với 12 lần dự thảo)

CHƯƠNG IV

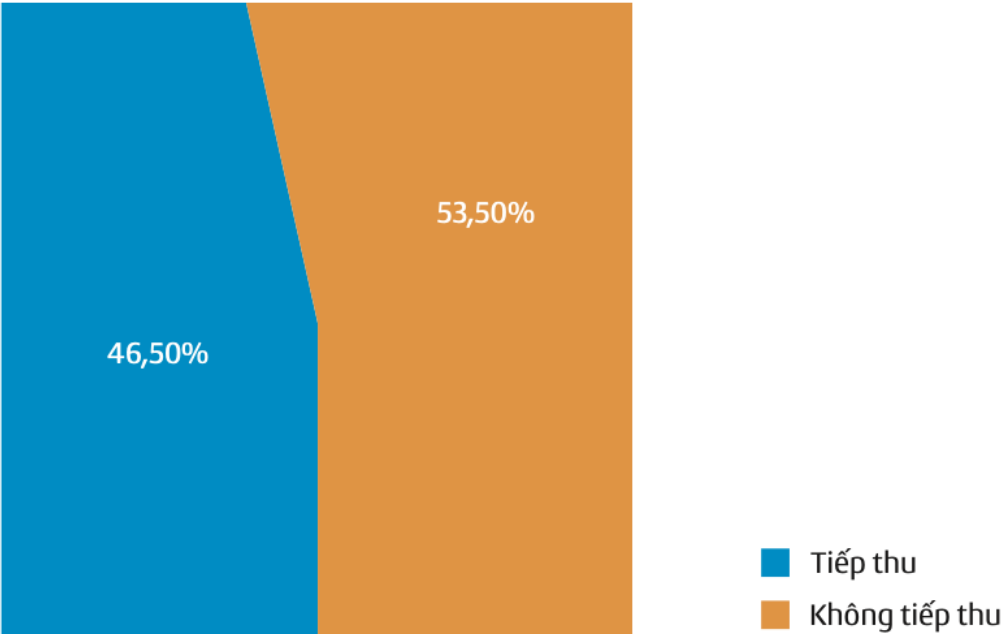
ĐÁNH GIÁ PHẢN HỒI CỦA CƠ QUAN SOẠN THẢO

Hoạt động góp ý của VCCI năm 2021: **58 VBQPPL** ban hành (25 NĐ và 33 thông tư) mà VCCI đã góp ý: Tỷ lệ tiếp thu thấp hơn năm 2020 nhưng cao hơn 2019 và 2018.

Hình
11

Tỷ lệ tiếp thu các ý kiến của VCCI

Xin cảm ơn!

Đậu Anh Tuấn

Trưởng Ban Pháp chế,
Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam
tuanda@vcci.com.vn